

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/51/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123010883
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Hollá Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123010883.1

Uznesenie

5 7PP/51/2023

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom JUDr. Barborou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 17. 10. 2023 o žiadosti A. B., nar. XX. XX. XXXX v Trebišove, o žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

5 7PP/51/2023

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v C., trvale bydliskom D. XXXX/XX, C., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 0T/124/2021 zo dňa 17. 02. 2022 v trvaní 26 (dvadsiatich šiestich) mesiacov a rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 5T/101/2019 zo dňa 16. 03. 2022 v trvaní 28 (dvadsiatich ôsmich) mesiacov, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

4 7PP/51/2023

Dňa 13. 09. 2023 bola súdu doručená žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie, ktorú A. B. odôvodnil tým, že mu vznikol nárok na podmiennečné prepustenie. Trest vykonáva v Kráľovej, kam cestovať má jeho rodina náročné, musia absolvovať cestu. Rád by už bol s rodinou. Jeho mama má dlhoročné zdravotné problémy, o čom predložil aj lekársku správu. Starostlivosť jej poskytuje sestra, tej sa ale vždy nedá. Má svoju rodinu, prácu, zdravotné problémy. Chcel by pomôcť so starostlivosťou o mamu. On sám má zdravotné prílohy, o čom taktiež predložil lekársku správu. Na slobode sa bude snažiť viesť riadny život, zamestná sa.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, kde odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie odsúdeného k žiadosti o podmiennečné prepustenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený nastúpil výkon väzby zo slobody predvedením dňa 06. 10. 2021 v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice, kde sa adaptačný proces obišiel bez negatív, jeho správanie a vystupovanie neprekročilo bežne zaužívané spoločenské konvencie. V uvedenom ústave nepracoval, kontaktoval sa s matkou. V Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová sa nachádza od 05. 04. 2022, kde začal vykonávať trest v ubytovni s „C“ diferenciacnou skupinou. Adaptácia na podmienky výkonu trestu a začlenenie sa do society odsúdených prebehla bez nedostatkov. Na základe plnenia si povinností a cieľov stanoveného programu zaobchádzania mu bola dňa 10. 05. 2023 zmiernená diferenciacná skupina z „C“ na „B“. Odsúdený sa k personálu a k ostatným odsúdeným správa korektné. V dodržiavaní ústavného poriadku a ostatných právnych noriem platných vo výkone trestu odňatia slobody nie sú zistené žiadne nedostatky. Zúčastňuje sa edukačných aktivít zameraných na prevenciu závislostí a iných patologických javovo v spoločnosti. Ku spáchanej trestnej

činnosti sa stavia čiastočne kriticky. Doteraz si vytvoril podmienky na udelenie troch disciplinárnych odmien. Disciplinárne potrestaný nebol. Odsúdený nie členom žiadneho záujmového krúžku. Voľný čas využíva pomerne zmysluplne. V rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa zúčastnil viacerých aktivít. Oslovili ho najmä koncerty. Pravidelne sleduje televízny program, hráva spoločenské hry, posilňuje. Je pracovne zaradený od 21. 09. 2022 ako manipulačný robotník. Pracovnú disciplínu dodržiava, nedovolennej činnosti sa nedopúšťa. Fond pracovného času využíva v súlade so svojimi schopnosťami a možnosťami. Odsúdený nadviazal a udržiava sociálny kontakt s matkou a sestrou formou telefonovania a videonávštevami. Je podporovaný po morálnej a materiálnej stránke. Vzťahy s uvedenými osobami sa javia na dobrej úrovni. Resocializačná prognóza je menej priaznivá, riziko recidívy trestnej činnosti je vyhodnotené ako stredné. Odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok pre podmiennečné prepustenie, preto sa odporúča podmiennečne prepustiť s dohľadom.

Súd vo veci podmiennečného prepustenia určil termín verejného zasadnutia. Súd vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného.

Odsúdený na verejnom zasadnutí zotrval na podanom návrhu. Uviedol, že má zdravotné problémy s okom, zdravotne je na tom zle aj jeho mama. Aj z týchto dôvodov chce ísť domov. Počas výkonu sa snažil, chodí do roboty ako na slobode. Už ho to nebaví, z trestu sa poučil. Sedí tu kvôli taške, ktorá bola voľne pohodená, bolí tam rožky.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia nedošlo k žiadnej zmene. Na záveroch hodnotenia trvá.

Prokurátor žiadal návrh zamietnuť. Nemožno od neho očakávať, že povedie riadny život, v minulosti už bol dvakrát podmiennečne prepustený, no v skúšobnej dobe sa neosvedčil a bol mu nariadený zvyšok výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený A. B. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 0T/124/2021 zo dňa 17. 02. 2022 v trvaní 26 (dvadsiatich šiestich) mesiacov a rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 5T/101/2019 zo dňa 16. 03. 2022 v trvaní 28 (dvadsiatich ôsmich) mesiacov, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Priestupkovo bol odsúdený postihnutý celkom štrnásťkrát za priestupky chodca, majetkové priestupky, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu. Ohrozoval aj cestnú premávku, porušil zákaz vychádzania, uviedol nepravdivé, neúplné, nesprávne údaje, neprekryl si dýchacie cesty v interiéri. Priestupky toho istého druhu páchal aj opakovane. Za priestupky mu boli vždy ukladané pokuty, v dvoch prípadoch vo výške 100,00 Eur.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený bol doteraz desaťkrát súdne trestaný, prevažne za majetkovú trestnú činnosť, no aj za porušovanie domovej slobody či podielníctvo. Už ako devätnásťročnému mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody, v skúšobnej dobe ktorého sa neosvedčil a musel trest odňatia slobody vykonať. Z tohto bol podmienenčne prepustený, no ani v takejto skúšobnej dobe sa neosvedčil a musel vykonať aj zvyšok trestu odňatia slobody. Aj z ďalšieho nepodmieneného trestu bol podmienenčne prepustený, avšak rovnako sa v skúšobnej dobe neosvedčil. Následne mu boli ukladané nepodmienené tresty odňatia slobody, okrem jedného podmieneného odsúdenia, v skúšobnej dobe ktorého sa osvedčiť ešte nemohol, lebo mu táto plynie do 03. 01. 2024. Avšak je zrejme, že v skúšobnej dobe tohto podmieneného odsúdenia (Okresný súd Trebišov sp. zn. 3T/41/2021 spáchal minimálne jeden trestný čin – odsúdenie Okresným súdom Trebišov sp. zn. 0T/124/2021) Prvýkrát bol potrestaný v osemnástich rokoch. Nepodmienené tresty odňatia slobody mu boli uložené v celkovom trvaní 100 (sto) mesiacov, t. j. 8 (osem) rokov a 4 (štyri) mesiace, ktoré však ešte v celom rozsahu nevykonal (predpokladaný termín ukončenia je 03. 11. 2025) a taktiež mu hrozí reálna premena podmieneného trestu odňatia slobody v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov. Odsúdený má 33 rokov, a teda štvrtinu svojho života strávil výkonom trestu odňatia slobody a viac ako polovicu páchaním trestnej činnosti a priestupkov. Uvedené nesvedčí len o početnosti skutkov, ktorých sa dopustil, ale aj to, že v minulosti nemal v záujme rešpektovať právne normy a ich porušovanie pre neho neznamenovalo hranicu, ktorú by nemal prekročiť. Okrem toho je evidentné, že sa z predchádzajúcich trestov nepoučil. K náprave ho neprivedlo ani to, že pôvodne podmienený trest bol premenený na nepodmienený a následne aj po podmienenom prepustení na slobodu mu bol nariadený zvyšok výkonu trestu odňatia slobody.

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnuť. K páchaniu trestnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmieneného prepustenia na slobodu.

Ako už bolo uvedené, odsúdený iný spôsob života (po dosiahnutí plnoletosti) ako kriminálny nateraz nepozná. Na slobode bol len krátko, v prestávkach medzi jednotlivými výkonmi trestov odňatia slobody, počas ktorých sa dopúšťal nielen trestnej činnosti ale opakovane aj priestupkov (celkom 14).

Odsúdený tvrdí, že jeho motiváciou zmeniť sa je zdravotný stav matky, že sa chce o ňu postarať. Podľa pripojených listín však matka odsúdeného bola chorá aj pred začatím výkonu trestu odňatia slobody, teda zlý zdravotný stav matky odsúdenému nebránil v protiprávnom spôsobe života. Dokonca mu v tom nebránil ani vlastný zlý zdravotný stav. V ústave sa síce adaptoval, no veľmi nepreukázal polepšenie a nápravu. K trestnej činnosti má len čiastočne kritický postoj. V ústave ho to vlastne len nebaví, chcel by ísť domov. Nemá žiadnu motiváciu polepšiť sa, zmeniť svoje postoje a životné priority.

Voľný čas možno trávi aktívne, no vyberá si činnosti, ktoré mu vyhovujú, ktoré sa mu chce robiť. Hoci sa zapája to edukačných aktivít, k zmene postoja k trestnej činnosti ho doteraz nenaviedli. Nie je zrejme, aký skutočný vplyv mal na neho doteraz vykonaný trest, no je isté, že polepšenie a nápravu odsúdený ešte nedosiahol. Je povzbudený sociálnou väzbou s matkou a sestrou, ale táto sama o sebe nie je dostatočnou zárukou, že odsúdený povedie riadny život. Pracovné návyky sú síce zachované, no pracovné zaradenie odsúdeného v podmienkach slobody nie je stále a trvalé, opakovane sa dopúšťa prevažne majetkovej trestnej činnosti.

Aj keď mal viacero možností, ani v jednom z predchádzajúcich 8 odsúdení sa nepoučil a úmyselnú trestnú činnosť páchal ďalej. V žiadosti a aj na verejnom zasadnutí sa odsúdený ani len nesnažil súd presvedčiť, že sa už skutočne napravil. Je nutné uviesť, že nijakým spôsobom nepopísal

a nekonkretizoval zmeny v jeho životných prioritách. Nesvedčí o tom ani odpis z registra trestov, ani hodnotenie ústavu. Počas výkonu trestu odňatia slobody mu boli udelené len tri disciplinárne odmeny. Uloženiu disciplinárneho trestu sa vyhol. Dá sa povedať, že sa adaptoval na podmienky ústavu na výkon trestu odňatia slobody, čo ale môže súvisieť aj s predchádzajúcimi skúsenosťami s výkonom trestu odňatia slobody. Voľný čas netrúva nijako špecificky.

Hoci teda aj z hodnotenia ústavu vyplynuli čiastočne pozitívne závery a kladné hodnotenie osoby odsúdeného, tieto nepostačujú na to, aby bolo možné od odsúdeného očakávať, že povedie riadny spôsob života.

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody mal súd za preukázané, že odsúdený preukazuje polepšenie. Motivácia odsúdeného, aby bol podmienčne prepustený, ostala neodôvodnená. To, že participuje na programe zaobchádzania, že sa správa slušne voči personálu a spoluodsúdeným, ešte neznamena, že v podmienkach slobody bude jeho konanie totožné. Súd nepresvedčil, že on sám sa zmenil a zmenil životné priority a hodnoty, z ktorých by mohli vyplynúť záruky, že povedie riadny život. Práve však výchovným pôsobením trestu odsúdený participuje na programe zaobchádzania, kedy prostredníctvom neho je napĺňaný aj účel trestu. Odsúdený sa síce adaptoval v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, no poučenie si z tohto svojho konania neodniesol, nakoľko v minulosti svoj život nezmenil. O skutočnej zmene jeho hodnôt a postoja súd nebol po vykonanom dokazovaní presvedčený. Nijako nekonkretizoval dôvody podmienčného prepustenia a zmeny jeho postoja.

Je však zistiteľné a aj preukázané, že odsúdený sa dopúšťal trestnej činnosti opakovane a systematicky. Bol odsúdený opakovane, predchádzajúce odsúdenia mu tak neboli ponaučením. O čom svedčí aj tá skutočnosť, že bol zaradený pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Osobnosť odsúdeného, spôsob vedenia jeho života, jeho kriminálna minulosť (10 záznamov v registri trestov) a závažnosť spáchanej trestnej činnosti (čo do počtu opakovania skutkov, čo do intenzity a závažnosti) v súhrne zakladajú dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený na slobode mohol dopustiť ďalšej protispoločenskej činnosti.

Pri rozhodovaní o žiadosti, resp. návrhu o podmienčnom prepustení je vždy dôležité skúmanie, či odsúdený doteraz vykonaným trestom preukázal nápravu a či je možné očakávať, že povedie riadny život. Podľa názoru súdu odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody ešte nedospel k prehodnoteniu životných priorit a k tomu dospeje až po tom, čo bude naďalej aktívne participovať na programe zaobchádzania.

Na základe vyššie uvedených skutočností má súd za to, že ďalší výkon trestu je u odsúdeného A. B. potrebný a odôvodnený, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdeného o podmienčnom prepustení zamietol.

Poučenie:

4 7PP/51/2023

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do 3 pracovných dní od oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.